

Informatienota voor de raad

Datum 19 mei 2020

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen D66 noodverordening COVID-19
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder dhr. P.H. Snijders

Informant M.J. Ivens
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2427
Email M.Ivens@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen van de fractie van D66 over de noodverordening COVID-19, zoals verwoord in deze informatienota aan de raad.

Datum 19 mei 2020

Inleiding

Op 29 april 2020 heeft de D66-fractie artikel 45 vragen gesteld aan de burgemeester. In deze informatienota leest u de beantwoording daarvan, voorafgegaan door een inleiding van het college.

De vragen over de “noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio IJsselland” hebben betrekking op een bevoegdheid die weliswaar lokaal impact heeft maar niet een lokale bevoegdheid van het college betreft maar van de voorzitter van de veiligheidsregio. Het merendeel van de vragen gaan over de inhoud van deze noodverordening, de toepassing ervan in de diverse gemeenten en twijfels die enkele rechtswetenschappers hebben over inzet van dit instrument bij de aanpak van de coronacrisis.

Gelet op deze wettelijke bevoegdheidsverdeling onthoudt het college zich van een oordeel over een door de voorzitter van de veiligheidsregio IJsselland uitgeoefende bevoegdheid. Het college hecht eraan om hierin zuiverheid te betrachten. Feitelijke vragen zal het college uiteraard beantwoorden.

Dat neemt niet weg dat het college begrip heeft voor de informatiebehoefte vanuit de gemeenteraad; in dit geval van de fractie van D66.

In de eerste plaats heeft voorzitter van de veiligheidsregio de wettelijke plicht om na afloop van een bovenlokale ramp of crisis schriftelijk verslag uit te brengen aan de betreffende gemeentera(a)d(en) over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. Daarbij beantwoordt de voorzitter schriftelijk de vragen die de raden na ontvangst van het verslag stellen. Indien een gemeenteraad daartoe verzoekt, verstrekt de voorzitter van de veiligheidsregio na de procedure van schriftelijke verantwoording mondeling inlichtingen over zijn besluiten. Dat laatste impliceert dat de voorzitter van de veiligheidsregio in de desbetreffende gemeenteraad persoonlijk verantwoording moet afleggen. Aldus is verzekerd dat in de gemeenteraad die het aangaat verantwoording wordt afgelegd door de bestuurder die verantwoordelijk is voor het genomen besluit.

Naast deze wettelijke verantwoordingsplicht informeert de veiligheidsregio IJsselland de gemeenteraden momenteel over de uitkomsten van elk overleg van het Regionaal Beleidsteam, waarin alle burgemeesters vertegenwoordigd zijn. Deze informatie ontvangen raadsleden via de dagelijkse corona nieuwsbrief van de Raadsgriffie.

1. Is het college op de hoogte van deze onduidelijkheid over samenkomsten en samenkomen?

Gemeenten in de veiligheidsregio streven naar een integrale interpretatie van de noodverordening. Indien er sprake is van lokale verschillen in die interpretatie en dus de handhavingspraktijk, worden die besproken in het regionaal operationeel overleg van de veiligheidsregio IJsselland. Daar vindt tevens afstemming plaats over een uniforme communicatielijn en het handhavingskader..

2. Is het college bereid om de onduidelijkheden te agenderen binnen de veiligheidsregio('s) om te komen tot een uniforme communicatielijn en handhavingskader van de politiediensten?

Zie het antwoord bij vraag 1.

3. Onderschrijft het college ons oordeel dat het criterium van 1.5 meter afstand voor corona het (enig) leidende beginsel moet zijn bij de definitie van “samenkomsten” , zowel binnen- als buitenshuis? Dat “een balletje trappen door bijvoorbeeld 8 personen” dus niet strafbaar is mits die 1.5 meter in acht wordt genomen?

Datum 19 mei 2020

-

4. Kan het college aangeven of en hoe er binnen de veiligheidsregio (cq landelijk in de veiligheidsberaad) voornemens zijn om de teksten in de noodverordening periodiek te actualiseren aan de nieuwste inzichten en risico's?

Sinds de gecoördineerde aanpak van de coronacrisis vanuit de Rijksoverheid zijn er al vier geactualiseerde versies van de noodverordening vastgesteld. Dat heeft met name te maken met de maatregelen die worden afgekondigd of versoepeld, maar daarbij wordt ook gekeken naar gesignaleerde knelpunten uit de praktijk. Deze signalen vinden hun weg via de voorzitters van de veiligheidsregio's richting het Veiligheidsberaad (dat is het overleg van de 25 voorzitters van alle veiligheidsregio's in Nederland) juist om eenduidigheid in de aanpak en handhaving van de coronamaatregelen te bevorderen.

5. Hoe kijkt het college aan tegen de duur, proportionaliteit en legitimiteit van de huidige noodverordening?

-

6. Op welke manier heeft de gemeenteraad formeel en informeel invloed op de inhoud van de uitgevaardigde noodverordening en kan het college aangeven in hoeverre deze mate van invloed wenselijk is binnen een democratie?

Normaal gesproken bekrachtigt de gemeenteraad een noodverordening die door de burgemeester is vastgesteld (artikel 176, lid 3 van de Gemeentewet). Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij het bezoek van de Koninklijke familie aan onze stad bij de viering van Koningsdag 2016. In het geval van een bovenlokale crisis of ramp is dat de bevoegdheid van de voorzitter van de veiligheidsregio (GRIP 4 of hoger). De wetgever heeft bepaald dat in dat geval het bekrachtigingsvereiste voor de noodverordening niet geldt. De bevoegdheden in de Wet veiligheidsregio's hebben tot doel zo snel mogelijk effectieve maatregelen te nemen tegen een dreigende ramp of crisis en het handelend vermogen voorop te stellen.

Bekrachtiging door 11 gemeenteraden in IJsselland (met een onzekere uitkomst per gemeente) draagt hier niet aan bij. Burgemeesters van de IJssellandse gemeenten nemen bij een bovenlokale ramp of crisis deel aan het Regionale Beleidsteam (RBT). De voorzitter van de veiligheidsregio stelt de noodverordening vast nadat het RBT is geraadpleegd, tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet. Ik verwijs u hier nog naar de beantwoording van Kamervragen van D66 door de minister van Justitie en Veiligheid, waarin ook in de inleiding naar is verwezen

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z05339&did=2020D12343>
(vraag 4)

7. Is het college bereid een einddatum, c.q. een ijkpunt te omschrijven waarop de noodverordening komt te vervallen? Indien dit in breder verband geregeld moet worden, is het college bereid in dit bredere verband het gesprek aan te gaan met de verantwoordelijke instanties?

Het kabinet heeft de Tweede Kamer aanvullend wettelijk instrumentarium toegezegd voor de volgende fase waarin de crisisbestrijding terecht is gekomen. Het kabinet hecht aan een bestendige democratische basis en blijvend draagvlak voor die juridische basis. Met wetgeving wordt de democratische legitimatie versterkt. Bevoegdheden, maatregelen die vrijheden en grondrechten van burgers beperken, volgen uit deze wet. Bij de totstandbrenging van die wetgeving adviseert onder meer de Raad van State en er ontstaat ruimte voor consultatie.

Datum 19 mei 2020

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/01/tk-voorbereiding-tijdelijke-wetgeving-maatregelen-covid-19>

8. Hoe kijkt het college aan tegen het genoemde spanningsveld tussen de huidige noodverordening en de Grondwet en Europees verdrag EVRM?

In algemene zin heeft de voorzitter van de veiligheidsregio de wettelijke plicht om na afloop van een ramp of crisis schriftelijk verslag uit te brengen over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. De voorzitter beantwoordt eventuele vragen van de raden daarover. Indien een gemeenteraad daartoe verzoekt, verstrekt de voorzitter van de veiligheidsregio na de procedure van schriftelijke verantwoording mondeling inlichtingen over zijn besluiten. De voorzitter zal dan in de desbetreffende gemeenteraad persoonlijk verantwoording moeten afleggen.

9. Kan het college ook toezeggen dit spanningsveld te adresseren in de veiligheidsregio? Zo niet, waarom niet.

Zie het antwoord bij vraag 8.

10. Kan het college aangeven hoe ze aankijkt tegen een onvermijdelijk handhavingsprobleem wanneer steeds meer mensen de voorschriften van de noodverordening gaan negeren door de lange duur hiervan?

Tot op heden is er geen handhavingsprobleem. Het aantal boetes blijft in Zwolle achter ten opzichte van de rest van Nederland. Dat meer mensen de voorschriften negeren is niet ons beeld. Wij kiezen ervoor om als lokale overheid niet alleen uit te dragen te willen handhaven maar juist om gewenst gedrag te stimuleren en te faciliteren. In de communicatie leggen we de nadruk op wat wél kan en onder welke voorwaarden. Het college hoopt dat de maatschappij hierin haar verantwoordelijkheid, zoals ze ook de afgelopen periode gedaan heeft, blijft nemen en dat men zich houdt aan de voorschriften. Uiteindelijk zijn we er samen verantwoordelijk voor dat een ieder zo veel als mogelijk gezond door deze crisis komt. Binnen de veiligheidsregio, maar ook lokaal blijven we dit monitoren.

11. Kan het college bevestigen dat er sinds de inwerkingtreding van de noodverordening geen boetes zijn uitgedeeld achter de voordeur van studentenhuishoudens? Indien dit wel het geval is geweest, kan het college dan aangeven hoe dit in de toekomst voorkomen zal worden?

Voor zover het college bekend, zijn er geen boetes “achter de voordeur van studentenhuishoudens” uitgedeeld in Zwolle.

12. Is het college bereid de situatie omtrent studentenhuishoudens te agenderen in de veiligheidsregio (en zonodig in de veiligheidsberaad) en zich in te zetten voor een algemeen geldende definitie van een gezamenlijke huishouding in de noodverordening?

Het Veiligheidsberaad heeft hierover op 16 april jl. een standpunt ingenomen dat is gedeeld met de Landelijke Studenten Vakbond. Daarbij is aangegeven dat het verbod op groepsvorming is bedoeld voor de publieke ruimte. “*Net als voor anderen geldt in de publieke ruimte voor drie of meer studenten de verplichting om 1,5 meter afstand te houden. De uitzondering voor mensen die een ‘gezamenlijke huishouding’ vormen, is bewust beperkt gehouden tot de hierboven weergegeven definitie om te voorkomen dat inwoners van allerlei woongroepen, tehuizen en studentenhuizen zich in de publieke ruimte niet aan de 1,5 meter hoeven te houden.*”

<https://www.veiligheidsberaad.nl/2020/04/16/helderheid-definitie-huishouden-voor-studentenhuizen/>

Datum 19 mei 2020

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke